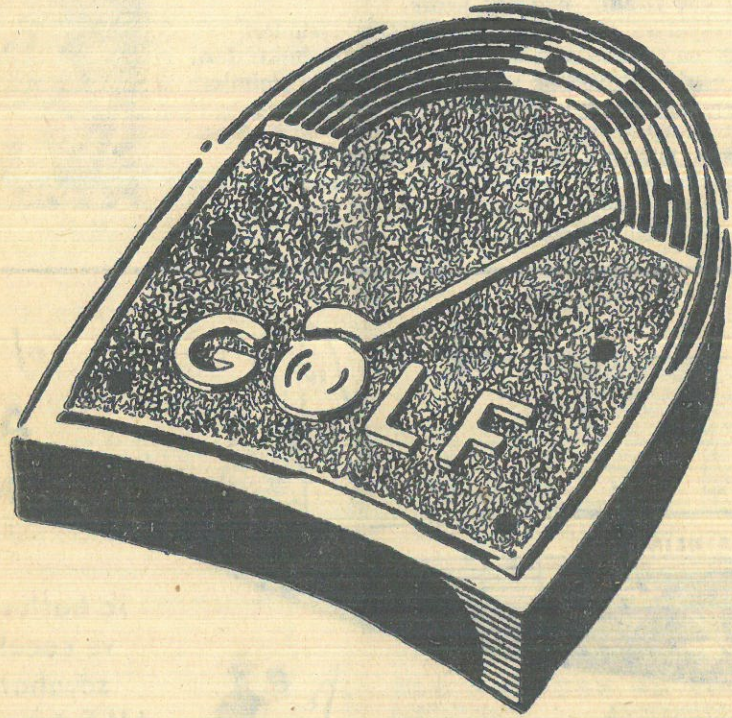

GOLF

GOLF

236

TÜRK FOLKLOR ARAŞTIRMALARI

HAZİRAN 1960

İÇİNDEKİLER

HÜRRIYET DESTANI	İhsan HINÇER
NİNNİ VE BİR NETİCE	Mahmut R. GAZİMİHAL
NADİR SELÇUK (BATTAL EMRE)	Haşim Nezihî OKAY
ÇIRAKMAN KÖYÜNDE KURBAN BAYRAMI	Yılmaz ELMAS
KÖR - OĞLU HAKKINDA YENİ NOTLAR VE ŞİRLER C. ÖZTELLİ	E.S.KOÇAK
GAZİANTEP'TEN TÜRKÜ, GELENEK VE ATASÖZLERİ	Hikmet DİZDAROĞLU
BAYBURTLU CELÂLİNİN ŞİRLERİ (IV)	Ö. Y. DEMİR
DIYARBAKIR'IN DİCLE İLÇESİNDEN TÜRKÜLER	Hayri AKYÜZ
YER ve GÖK DESTANI	M. Necati ÖZSÜ
SEFERİHİSAR ORTA OYUNLARI (V)	Bora HINÇER
IV. HALK OYUNLARI BAYRAMI YAPILIYOR	IX. TÜRK DİL KURULTAYI 11 - 16 TEMMUZ 1960 DA TOPLANIYOR

SAYI: 131

KURUŞ: 50

İSTANBUL'DA AYDA BİR DEFA ÇIKAR HALK KÜLTÜRÜ DERGİSİ

237

Saz Şairleri :

Bayburtlu Celâli

— II —

Yazan: Hikmet DİZDAROĞLU

— 3 —

Bâd-ı sabâ namım Subh-i seherde
Şah-ı Gürcistan'a verdin ne dedi
Mısır-ı melâmette Yusuf zamanı
Hükûm-i Süleyman'a verdin ne dedi
Ah elinden yandı cesette canım
Miskin oku değdi dökülür kanım
Server-i sevdada hal-(i) perişanım
O Nüşirevan'a verdin ne dedi
Nerden aldın bu etvari edayı
Ben alayım sana gelen kadayı (1)
CELÂLİ kapında olmuş gedayı
Dedin âdil Hama verdin ne dedi

— 4 —

Zulumat elinden pus oldu dağlar
Mahmut (2) bizim yerler kış mudur şimdi
Ölen öldü dur haber ver sağlardan
Kimi hayal kimi düş müdür şimdi
Benlik ile Nemrut Han'a uyanlar
Fıravun, Şeddat'ı geri koyanlar
Uzak yerden kem haberin duyanlar
Ele kına yaksa borç mudur şimdi
CELÂLİ bülbülü bahçe bârını
Süseni sümbülü hayva (3) narını
Medrese mescidin çar duvarını
Yıkıp vıran eden hoş mudur şimdi

— 5 —

Sofi sorma bana hikmet dersini
Küllü vemaflıha verâsı yedi
Danış erbabına kürrer dersini
Zemlin ü âsımın arası yedi
Arş'ı, Kürs'ü, Levh u Kalem, Cinan'ı
Yetmiş bin perdedir Seb-al-mesâni (4)
Keşf-i nikab olur seyreden âni
Kâf u nun sırrının arası yedi
CELÂLİ bu sözü sezdi Ebced'den
Bir bâde sundular Fenfeceret'ten
Sultan-ı Kevneyn'e inen hüccetten
Altı bin mizanın darası yedi (5)

— 6 — (6)

Ah elinden yandı cesette canım
Bu ne derttir buna bir el katan yok

Hicran oku değdi döküldü kanım
Zevrakımız aşk gölüne atan yok
Geçti geçen günüm akli-karalı
İtirmişim (7) Han bakışlı maral (8)
Yad avcı elinden gitti yaralı
Tezmiş (9) dağdan dağa varıp tutan yok

Şahan (10) pervaz edip çıktı elimden
Şöhret Zülfikar'ı düştü belimden
Şat (11) gözümden aksa Fırat dilimden
Elim elmas dolsa alıp satan yok

Soldu mor menemşe (12) hem bahçe bârım
Baykuş tek (13) viranda nâle-i bârım
Vücudumda üç yüz altmış damarım
Uyandı kan ağlar durup yatan yok

Sönmez CELÂLİ'nin bu aşk ataşı (14)
Çekilmez bâdesi kaynamaz aş
Mahmut Gelmez elde değildir baş
Benim ile: gam yükünü çatan yok

(1) Kada: Belâ.

(2) Mahmut, Celâli'nin yanında geze-
rek şiirlerini söyleyen kişidir. Erzincan'ın
Sipikor dağında tipiye tutulup boğulunca,
Celâli bu koşmayı söylemiştir.

(3) Hayva: Ayva.

(4) Seb-al-mesâni: Fatiha sûresi.

(5) 6666 âyet-i kerimeyi içine alan
Kuran-ı Kerim'deki Fatiha sûresinde, Elif
cüzündeki yedi harfin noksan olduğuna
işaret ediliyor.

(6) Bu koşma, daha önce, dördüncü
kitası eksik olarak, Sadettin Nüzhet Ergun
tarafından yayımlanmıştır. (Türk Şairleri,
c. II, s. 945, no. IV).

(7) İtirmek: Yitirmek, kaybetmek.

(8) Maral, ceylân.

(9) Tezmiş: Kaçmış.

(10) Şahan: Şahin.

(11) Şat: Şattularap.

(12) Menemşe: Menekşe.

(13) Tek: Gibi.

(14) Ataş: Ateş.

SOĞUK ALGINLIĞI

BAŞLANGIÇINDA OPON ALMAK FAYDALIDIR!

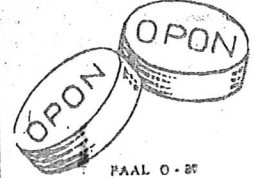
OPON baş, diş, adale, sinir, lum-
bago ağrılarını teskin eder.
Bayanların muayyen zamanlardaki san-
esi ve rahatsızlıklarını
da faydalıdır.

BÜTÜN
AĞRILARA
KARŞI

OPON

günde 6 tablete kadar alınabilir

PAAL O-28

Yıllık abonesi: 6
altı aylık abonesi: 3
Liradır.
Yurd dışı senelik abone
2 dolardır.

TÜRK
FOLKLOR
ARAŞTIRMALARI

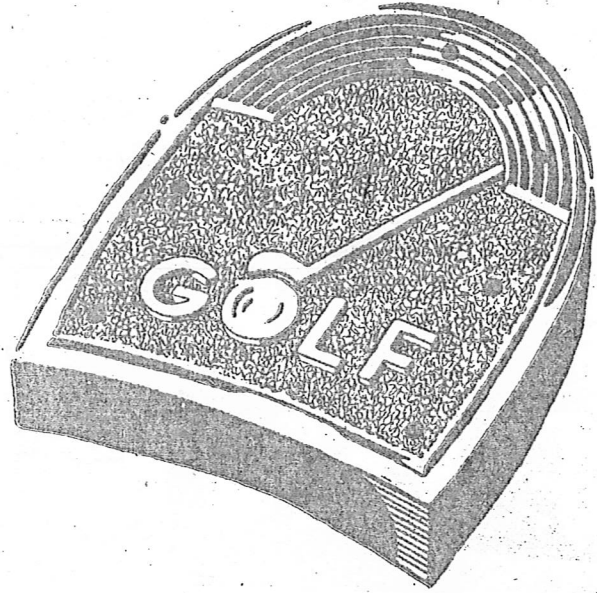
Basılmayan yazılar
istenince geri gönderilir
Adres değiştirmelerde
ücret alınmaz.
Vakit Basımevi

Yazı İşlerini Fiilen İdare Eden: Mes'ul Müdür: İ. HİNÇER

ADRES: Yeşildirek, Sultanmektebi Sokak No. 17 İstanbul

"TÜRK FOLKLOR (= HALBİLGİSİ) DERNEĞİ" NİN YAYIM ORGANIDIR.

GOLF

GOLF

TÜRK FOLKLOR ARAŞTIRMALARI

HAZİRAN 1960

İÇİNDEKİLER

- HÜRRİYET DESTANI İhsan HİNÇER
NİNNİ VE BİR NETİCE Mahmut R. GAZİMİHAL
NADİR SELÇUK (BATTAL EMRE) Haşim Nezih OKAY
ÇIRAKMAN KÖYÜNDE KURBAN BAYRAMI Yılmaz ELMAS
KÖR - OĞLU HAKKINDA YENİ NOTLAR VE ŞİRLER C. ÖZTELLİ
GAZİANTEP'TEN TÜRKÜ, GELENEK VE ATASÖZLERİ E.S.KOÇAK
BAYBURTLU CELALİNİN ŞİRLERİ (IV) Hikmet DİZDAROĞLU
DIYARBAKIR'IN DİCLE İLÇESİNDEN TÜRKÜLER Ö. Y. DEMİR
YER ve GÖK DESTANI Hayri AKYÜZ
SEFERİHİSAR ORTA OYUNLARI (V) M. Necati ÖZSÜ
IV. HALK OYUNLARI BAYRAMI YAPILIYOR Bora HİNÇER
IX. TÜRK DİL KURULTAYI 11 - 16 TEMMUZ 1960 DA TOPLANİYOR

SAYI: 131

KURUŞ: 50

İSTANBUL'DA AYDA BİR DEFA ÇIKAR HALK KÜLTÜRÜ DERGİSİ

SOĞUK ALGINLIĞI

BAŞLANGICINDA **OPON** ALMAK FAYDALIDIR!

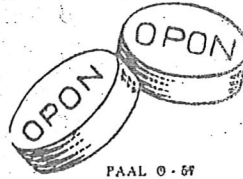
OPON baş, diş, adale, sinir, lumbago ağrılarını teskin eder. Bayanların muayyen zamanlardaki sancı ve rahatsızlıklarında faydalıdır.

BÜTÜN
AĞRILARA
KARŞI

OPON

günde 6 tablete kadar alınabilir

Yıllık abonesi: 6
altı aylık abonesi: 3
Liradır.
Yurd dışı senelik abone
2 dolardır.

TÜRK FOLKLOR ARAŞTIRMALARI

Basılmıyan yazılar
istenince geri gönderilir
Adres değiştirmelerde
ücret alınmaz.
Vakit Basımevi

Yazı İşlerini Fiilen İdare Eden: Mes'ul Müdür: İ. HİNÇER

ADRES: Yeşildirek, Sultanmektebi Sokak No. 17 İstanbul

"TÜRK FOLKLOR (= HALBİLGİSİ) DERNEĞİ" NİN YAYIM ORGANIDIR.

238

23 Mart 1966

Sat: Rafet Körükü

TÜRK FOLKLOR ARAŞTIRMALARI

KURULUŞU : AĞUSTOS 1949

AYDA BİR DEFA İSTANBUL'DA ÇIKAR HALKBİLGİSİ DERGİSİ

SAHİBİ : İHSAN HİNÇER

No. 131

HAZİRAN 1960

YIL: 11 — CİLT: 6

HÜRRİYET DESTANI

Yazan: İhsan HİNÇER

Son yıllarda gittikçe daha kalın bir şekilde üstümüze çökmekte olan karanlığı, gençlik ve ordu her türlü kahra ve zulme göğüs germek suretile yırtmış bulunuyor.

Eşit ve dürüst bir seçimle milletin başına geçen idare, 1950 den 1960 a kadar yolunu kaybetmiş, ilme sırt çevirmiş, halkı dinlemez olmuş, oy almak için dini siyasete âlet etmiş, basını susturmuş, yalnız kendisine bağlı olanlara her imkân ve fırsatı vermiş, memleketi bütün aydımlar ve gençler için bir zindan haline getirmişti.

Bütün bunlarla da iktifa etmeyen iktidar sahipleri, onbeş kişilik bir Meclis Tahkikat Hey'eti kurmuş, en son hürriyet kırıntıları ve imkânlarını da ortadan kaldırma hazırlığına başlamıştı.

İşte, bunun üzerinedir ki, İstanbul ve Ankara yüksek tahsil gençliği bu durumu protesto etmiye karar verdi. 28 Nisan 1960 günü İstanbul Üniversitesi Bahçesi'nde yapılan ilk toplantı ve yürüyüşü polis kuvvetleri, aldıkları emirlerle insafsızca bastırmak için İstanbul Üniversitesi Rektörünü yerlerde sürükledi, alından yaraladı; gençlere kıyasıya ateş açtı. Gençler taşlarla karşı koydu. Ankara gençliği de aynı şeyi yaptı. Bütün Yurd nefesini tutmuş,

olanları takip ediyor, bütün aydımlar müstebitlere karşı gençlikle beraber olduğunu gösteriyordu.

İnönü'nün demeçleri, gençliğe, orduya ve millete doğru yolu gösteriyor, büyük heyecan ve hamlelere kaynak oluyordu.

Gençler ellerinde bayraklar, sokaklarda caddelerde haykıyorlardı

Türk gençliği korkmam diyor,
Etrafımı yıkınam diyor.

Atatürk'ün evlâtları,

Hak yolundan çıkmam diyor.

Sonra kendilerine ateş açanlar için milleti hakem yapıp soruyorlar; hürriyetini ellerinden alanların yüzlerine bütün kuvvetlerle huşlarını, nefretlerini tükürüyorlardı.

Olur mu böyle olur mu,
Kardeş kardeşi vurur mu?

Kahrolası diktatörler

Bu dünya size kahr mı!

Böylece gençliğin ve halkın pasif mücadelesi, kahır, zindan, cop, kurşun yarası bir ay devam etti.

Nihayet 27 Mayıs sabahı, bir 19 Mayıs sabahı gibi bütün Yurd, Türk Ordusu'nun bir müjdesile bayram yapmaya başladı. Ordu, iktidarı ele almış, müstebitleri devirmişti.

Şimdi halk, gençlik, aydımlar, orduye bir kelime ile bütün millet bay-

239

NİNİ VE BİR NETİCE

Yazan: Mahmut R. GAZİMİHÂL

Ninniye doğuda verilen adların bilinmesinden çok dikkate değer tahminler çıkıyor.

Afganistanın bir kuzey yöresinde yerleşik ve Moğol sayıldıkları halde türkçe konuşan Hizara oymaklarında ninniye "ilâhiya", derler ki bu, arapça ilâhî'den başkadır. Farsçada "lâlâi", ninni demektir. Kars tarafımız "lalay", diyor. Uzaktan tesadüfî bir karşılaşma halinde İngilizler ninniye "lullaby" diyorlar. İngilizce bilen İranlı bir dostum İngilizlerin bu kelimeyi farsça "lâlâi", den aldıklarını sorum üzerine ve her halde andırışmaya kapılarak söyledi! Buna inanmak, Akdeniz havzasından İtalyanların aynı anlamdaki kendi Nîna ve Nîma kelimelerini ve İspanyolların Nana'yı geçermiyorduk. Böylesine andırışmalar, cümlesinin birer onomatope (taklitçi sözler) olmaları, yani çocuk diline göre yakıştırmalardan doğmaları neticesidir. Dikkate değer noktalar. Türkistanlıların ninniye bizdeki halay sözüne çok yakın surette "alley", demeleridir: Alley eğitmek, ninni söylemek demektir. — Beşikte alley doğup nesiller sonunda haleşiyor gibi bir inanç uyandırıyor içimizde. Hem de tebensiz edip geçemiyoruz: Çünkü, "oyun", mefhumunun tarihi de beşik oyuncağından başlayıp koca bebeklerin oyun çeşitlerine kadar dinî veya dindışı bir bin nevie kadar gelişip genişlemiş bulunmuyor mu?

Erzincan ve Erzurum taraflarında göçüğü nenni ile uyutmaya "ninni" de derlermiş, "elo" da diyorlarmış: elo yapmak diyorlar ki, nenni söylemek de derler, ikisi birdir. Bunu bir yerliden öğrendim. — Elo denilişi İç Anadolu'da nerelere kadar yaygın bulunduğu meçhulümdür.

Kars tarafının "lalay", ve "nanay"

ram yapıyor. Köylü sevinç içinde! Milletçe bir kabustan uyanmış, geleceğe güvenle bakıyoruz.

onomatopeleri arasında tek harf değişimi vardır. Nanay, bir kadın oyunları zümresinin adı ve tekerlemesidir. "Nanay" ve "nenni", arasında dilce fark aramak abestir: İki kökte bir ve çocukluk dilindedir. Ninni söyleyen anne için bebeğin kucak veya beşikteki sallanışı, oyunlarda gelişmenin insan çağlarındaki doğal bir merhalesi değil midir? Kars tarafının "nanay" adlı kadın oyunları o ilk merhalenin ileri-sevinçli safhasından başka bir şey sayılamaz denilebilir.

Şu halde, aralarında iki harf farkı bulunan "halay", ve "nanay", sözlerinden birincisi erkek sıra oyunundan bir zümrenin toplu adı, öbürü kadın oyunları zümresidir; fakat, iki cins bunları sırasında değişebilir veya bunları yürütebilirler; iki zümrenin beşiği de — milletin kendisi gibi — Asya kaynağıdır.

Sıra oyunu demek olan Halay ve Yalı kelimelerinin müşterek aslı için şöyle düşünmek en doğru yol görünüyor: Bunların teşekkülünde "Yallah hey!", ünleminin etkisi olduğu açıktır (ki oyunda bu çeker gibi bu ünlemi ikide bir çeke seke halay çekerler); çoğu köylülerimiz halay adında alay kelimesinin etkisine inanmış, hattâ bazı nadir yerlerde halayın yerini büsbütün Alay adı almıştır!

Etkilerden önce kelimenin büsbütün Asyaî bir çeşiti bulunmuş olabilir: Yenisey kitabelerinde "tekmil", anlamına bir ulayı veya ulayı sözü geçer; mütemadi ve muttasıl devamlı anlamına da gelebildiği için ulamak fiilini düşündürüyor.

— Orta ve güney Anadolu'da "umumiyetle, hep birlikte", anlamlarına bağimsiz bir alayı sözü vardır. Halayın bazan kullanılan Halayı adını düşündürüyor. — Öte yandan Ulayın Bulay'ı da çağataycada vardı. Yurtta bir "Alaylar bulaylar" oyun çeşiti pek yaygındır. Haldeki haritasıyla halay keli-

NADİR SELÇUK (BATTAL EMRE)

- I -

Yazan: Haşım Nezihî OKAY

Halen Erdek İlkokullarında öğretmenlik yapmakta olan Nadir Selçuk (Battal Emre) Sivas'lı olup, 1924 doğumludur. Sivas Öğretmen okulunu bitirmiş olan şair, bilhassa Sivas'lı Pir Sultan Abdal'ın tesiri altında kalarak koşmalar yazmaya çalışmış ve bu yüzden şiirlerinde tasavvufa doğru hissedilir bir kayma yapmıştır. Aşağıda vereceğimiz örnekler bunu apaçık göstermektedir.

Büyük bir tevezu ve hatta mahiyet içinde yaşayan şair, koşmalarının ele geçmesi ve yayınlanması korkusu ve henüz şiirlerinin ortaya çıkacak kadar olgun olmadığı fikri sabiti içindedir. Buna rağmen binbir rica ve teminat ile ele geçirdiğim aşağıdaki parçalarını bu samimi arzusuna hürmet etmiyerek, yayınladığım için kendisinden alenen özür dilerim. Beni affetsinler.

Bu güzel mısraların karanlıkta kalmasına gönlüm bir türlü razı olmadı.

I

Önümüzde er meydanı
Açılı açılıverdi
Oğul, uşak, emmi, dayı
Seçili seçiliverdi.

Kenarda dursun naz eden
Geride kalsın söz eden
Şarabın kendi mezeden
İçili içiliverdi.

mesisi Hazar Denizinin ötelere kadar yaygındır: Orta Asya Türkmen folkloru alanındaki araştırmalarıyla tahminen Uspinsky kendi notalar mecmuasında "Haley hengi,, havasım 27. numarada bu ad ve kadınlara aidiyetini işaretleyerek vermiştir. (Farsçada Halay gibi bir kelime hiç yok, fakat "henk" ahenkten kısalma olmalıdır). — Ulayı = Halayı eşitliğini kendim vârit görüyorum; hattâ türkçedeki umumiyetle "alay", kelimesi de her halde bunlardan muhaffef olmalıdır, yabancı bir andırışması tesadüfî karşılaşmalar dandır, başka dildir.

Ninni uyutucu ezgidir ama, adı halaylar lehine epey tedailer uyandırdı. Halay has türkçedir: yardımcı fiili çekmek'tir.

Battal Emrem bilir halden
Ayrılmış gülümüz daldan
Kefenimiz şimdî aldan
Biçili biçiliverdi.

II

Doğar mola bahtımızın güneşi
Gene dağlar pare pare duman hey
Bu dünyada kimden sual ettimse
Bir ayrılık, bir de sevda yaman hey.
Tat kalmadı ekmeğinde, aşında
Kemlik mi var toprağında taşında
Belinizi büktü 15 yaşında
Bir acaip hale düştü zaman hey
Battal Emre'm der ki yoktur dermanım
Hem, okundu hem yazıldı fermanım
Şahna çıktı yağma oldu harmanım
Bize kaldı üç beş torba saman hey

III

Gene bahar geldi, Kızılıрмаğa
Bölük bölük uçalım mı turnalar?
Karlı dağlar şimdî puster, dumandır
İlgazları geçelim mi turnalar
O yellerin kamışı var, sazı var
Göllerinde ördeği var, kazı var
Şimdi benim yüreğimde sızı var
Soğuk sular içelim mi turnalar
Söyler mola Suna kızın dilleri
Açar mola elvan elvan gülleri
Irak olur gurbet elin yolları
Konup konup göçelim mi turnalar
Heyledide Battal Emrem heyledi
Garip garip melül melül söyledi
Seni şahin beni kartal peyledi
Al kefeni biçelim mi turnalar

IV

Yürü behey deli gönül
Yol dediğin böyle olur
Nice mecnun devreylemiş
Çöl dediğin böyle olur
Yürü gönül yol boyunca
Keder etme ince ince
Altı diken üstü gonce
Gül dediğin böyle olur
Battal Emrem dertli dedik
Umut uzun, ömür güdük
Kimi kalış kimi hödük
Kul dediğin böyle olur

V

Felek bana yar olmazsa
Büyükmez mi kolum benim
Okunmaz mı arzuhalim
Eldē kaldı pulum benim

VI

Kader bizi darı gibi
Bir çorağa sağlamış gider
Ölüm denen dar kapıyı
Karanlığa açmış gider
Son namazı dedem kılmuş
Mevlâyı gönlünde bulmuş
Sabır gömleği yırtılmış
Garip anam göçmüş gider
Mecnun göçtü gitti Ferhat
Hani kismet hani murat
İklim iklim kanat kanat
Battal Emre'm uçmuş gider

VII

Çektiklerim hadden aştı
Hal biliniyen neyler beni
Elim ermez gücüm yetmez
Dilim sana söyler beni
Gönül sensiz gezer mola
Şu dünyadan bezer mola
Alem bize mezar mola
Malim sana söyler beni

VIII

Gece gündüz hu çekerim
Sana neyler postum benim
İkrarından hazer etmem
Canı feda kastım benim
Ne bağında defne dalı
Ne cebimde halkın malı
Hak yolunda kırılmalı
Kırılırsa destim benim
Yanar oldum közüm yoktur
Yar demeğe yüzüm yoktur
Yücelerde gözüm yoktur
Kara toprak üstüm benim
Battal Emre'm dağ dağ gezer
Bahtım neyse onu yazar
Ardım sıra kuyı kazar
Bunca yıllık dostum benim

IX

Hocam namaz kaldırırsın
Haklı halka bildirirsin
Kaldırırsam çıldırırsın
Yaşmağımı yaşmağımı

Solum sağdır, sağım soldur
Şeş cihetim hakka yoldur
Sözüm kevser hemen doldur
Bardağımı bardağımı

X

Bahar gelir pencerede ötmeye
Hasret gelir gözlerimde tütmiye
Gücüm yetmez yâr semtine gitmeye
Elim kolum bağı durur neyleyim
Gelen geçen bana vurur neyleyim
Bülbül oldum kopardılar gülümü
Ateş oldum savurdular küllümü
Dağ başında bıraktılar ölüümü
Elim kolum bağı durur neyleyim
Güçü yeten bana vurur neyleyim
Bıktım artık baharından yazından
Bu feleğin ciivesinden nazından
Battal Emre'm kan dökmede sazından
Elim kolum bağı durur neyleyim
Gelen geçen bana vurur neyleyim

XI

Güzel seni neylemeli
Peylemeden geçmek olmaz
Malden bilmez derli gönül
Aceleyen seçmek olmaz
Kardan beyaz desen teni
Sever mola acep beni
Meşhur kelâmdır ayranı
Üflemeden içmek olmaz
Battal Emre'm düştük dile
Reva mıdır bunca çile
Kimi ağa kimi köle
Söylemeden geçmek olmaz

XII

Rabbim yüzüm senden yana
Döndüm gene kâr etmedi
Gül adını beş vakitte
Ardım gene kâr etmedi
Aşkın yüceliğin bildim
Her ne varsa sende buldum
Pervaneden önde geldim
Yandı gene kâr etmedi
Varıp bektâşiye uydum
Doldu bâde tezdin aydım
Mevleviden külâh giydim
Döndüm gene kâr etmedi
Battal Emre'm gelip geçtim
Kendelimle hulle bıçtım
Ab-ı zenzem deyip içtim
Yandı gene kâr etmedi (Sönu var)

ÇIRAKMAN KÖYÜNDE KURBAN BAYRAMI

Yazan: Yılmaz ELMAS

Kurban Bayramının ilk günü her yerde olduğu gibi sabahleyin bayram namazı kılınır. Namazdan çıkarken silâhi olanlar tavaya ateş ederler ve böylelikle camiden çıkıldığını köye bildirmiş olurlar. Herkes evine gider, ev halkı ile bayram yaptıktan sonra, kurbanı kesmek için hazırlık başlar, Kurbanlar, kurban duasını bilenlere kestirilir.

Kurbanlar keşile dursun, biz gelelim genç kız ve delikanlıların bayramına : yünlü, ipeklî ve basma renk renk enarile. rini, yeni ve yüksek ökçeli kunduralarını giymiş kızlar ve yeni elbiselerini giymiş delikanlıları yavaş yavaş bayram yerlerine getirmeye başlayalım. Çünkü vakit hayli ilerlemiş, kuşluk vakti çoktan geçmiştir bile.

Mahallenin en münasip evi veya önü yahut harman yerine toplanan kızlar, salıncak kuracaklarsa kurarlar ve tatlı sesleriyle köy türkülerini, mânilerini söylemeye (çağırma) başlarlar. Türkü seslerini duyan delikanlılar birer ikişer bayram yerlerine yaklaşır; kızların sallanmalarını, oyunlarını seyrederek mâni ve türkülerini dinlerler. Şimdi kızların delikanlılara söyledikleri mânileri hep beraber dinliyalım. Önce bayram yerine gelen delikanlılara hoş geldin derler.

Mandıracı su katar

Eksi ayrına

Hoş geldin bire Hüseyin

Bizim Bayrama

Köyümüzde evlenme çağı 18 - 20 yaş arasındır. 20 sini geçtiği halde evlenmemiş delikanlılara bakın nasıl kinâyede bulurlar.

Hoş geldin dedikte

Hoş bulduk demezsin.

Yaşın geçmiş yirmiği

Merhaba demezsin.

Nişan olduğunu duydukları delikanlıya nişanın aslı olup olmadığını bakın nasıl sorarlar :

Ceketinin altında

Al yeşil astar

Nişanlının derler Osman

Çevreni göster

Sakin nişanlınızı bırakıp başka bayram yerine gideyim demeyin, sonra sizi mahcup ederler; nişanlınızın size küseceğini açıktan açığa söylerler, yahut nişanlınızı getirmenizi isterler.

Ovanın yelleri

Ovaya eser

Git buradan Hasan

Nişanlın küser

Kolla Hasan kolla

Kendini kolla

Git buradan Hasan

Nişanlını yolla

Delikanlıların ceplerinde gülyağı, esans şişesi muhakkak vardır. Tabii olacak diyeceksiniz. Bayram bul Güzel kokularla kullanılmak onların da hakkı. Ama delikanlılar bunları daha ziyade kızlar için ceplerinde bulundurlar, şimdi siz de bana hak vereceksiniz.

Döneriz döneriz

Burda döneriz

Şuradaki Ali'den

Koku öneriz (isteriz)

Olmaz Ali olmaz

Bu böyle olmaz

Koku göndermezsen Ali

Gönlümüz olmaz.

Kokuyu gönderirseniz memnun olduklarını, göndermezseniz memnun olmadıklarını şöyle anlatırlar:

Oldu 'Ali oldu

Bu böyle oldu

Gönderdin bize koku

Gönlümüz oldu.

Olmadı Ali olmadı

Bu böyle olmadı.

Göndermedin kokuyu

Gönlümüz olmadı.

Gönderdiğiniz yağın hepsini tüketirler diye korkmayın, biraz sürdükten sonra geri gönderirler. Dediklerini yapmazsanız ne mi yaparlar sizi. Gübre çuvalına benzetirler, dudaklarınızı kel ederler, ensenizi kırletirler, dana gibi baktırırlar. Bu kadar iltifattan sonra yine onların bayram yerinden gitmiyecek olursanız siz taşlatırlar.

Evin içinde
Kahve dolabı
Şuradaki Mehmet
Gübre çuvalı
Akhca entarimin
Mor budakları
Şuradaki Mehmed'in
Kel dudakları

Karşıdan gelir
Mani sesi
Şuradaki Mehmed'in
Kırlı ensesi
Dayanma duvara
Sırtın kirlenir
Bizim mahlenin kızları
Mehmet senden öğrenir

O bizim çesmelerimiz
Yanyana akar
Şuradaki Mehmet
Dana gibi bakar

Akhca entarimi
Haşlayın gitsin
Şuradaki Mehmed'i
Taşlayın gitsin,

Kızların mânileri sizleri sakın korkut -
masın, haketmedikten sonra böyle iltifatta
katiyen bulunmazlar. Hele dediklerini ya -
parsanız, onların hoşuna giderseniz, şu
dünyada benden talihlisi yokmuş dersiniz.

Otur Mehmet otur
Orda otur
Eve giderken
Al beni götür .

Mehmed'in saçları
Telden, İpekten
Mehmed'i severiz
Candan yürekten

Ovanın düzüne
Sal beni Osman
Kalbinin köşesine
Yaz beni Osman
Velinin anası
Altın turası
Veli'ye gelecez
Bayram arası

Ereği ereği
Koyun ereği
Hazm'a verceez
Pullu çevreyi .

Sürü güdersin
Davarın var mı
Biz seni sevdi Kılmaz
Haberin var mı?

Sevdiği kızın bayramını bırakıp diğer
mahallenin bayramına gidene de sevgilisi -
nin aralarında olmadığını ve buraya yolla -
masını isterler .

Sürü güdersin Nazım
Davarın var mı ?
Senin sevdiğin Nazım
Burada var mı?

Kolla Nazım kolla
Kendini kolla
Git buradan Nazım
Sevdiğini yolla.

Bazan da nişan olmadan gizli söz yapılır,
yapılır amma gizli kalamaz, kızlar nereden
öğrenir öğrenirler, herkese duyururlar.

Kalcak Ömer kalcak
Burda kalcak
Biz biliriz Ömer
Fatma'yı alcak .

Kaynana derdi bizim köyün kızlarının
da belini бүker. Anası fena nam yapmış
delikanlıya varmak istemezler; anası kavga -
cı olan delikanlıya siz kız olsanız varır mısı -
nız?

Avlunun ısırganı
Yakar elimi
Anneni fena derler
Yusuf kırar kalbimi .

Avlunun ısırganı
Yakar elimi
Anneni fena derler
Yusuf бүker belimi

Kim başlık vermeden kız almak istiyor -
sa, çeyizli çimenli kıza sahip olmak istiyor -
sa, bizim köye gelsin. Yoo o kadar da gü -
venmeyin, gelin ama gelirken yanınızda iki
veya dört tane beşbirlik , altı veya sekiz
tane kulplu altın bulunmalıdır. Altınları
yapmadan kız alamazsınız. Bu altınlar eyle -
ninceden yine sizin malınız olacak; müşkül va -
ziyetlerde imdadınıza yetişecektir. Durumu -
nüz düzelince altınları yapmanız şarttır. Na -
sıl, kızlar ne dereceye kadar haklıdırılar bil -
miyorum ama, ne yapalım altınsız kimseye
varmıyorlar.

Dolana dolana
Çıktık grana
Beş altın yapmadan
Varmam Osman ben sana

Altınların hazırsa düğünü ne zaman yapa -
cağımı sorarlar:

KÖROĞLU HAKKINDA YENİ NOTLAR VE ŞİİRLER

Yazan: Cahit ÖZTELLİ

Otuz yıl önceden başlamak üzere Kör-Oğ -
lu hakkında epeyi çalışma olmuştu. Fakat,
aşağı yuktarı on yıldan bu yana hiçbir yeni
araştırma olmadı, denebilir.

Kör - Oğlu üzerinde en çok ve ısrarla ça -
lışan Pertev Naili Boratav olmuştur. Otuz
yıl önce çıkardığı "Kör - Oğlu Destanı" n -
dan sonra, "Halk Hikâyeleri ve Halk Hikâ -
yeciliği, kitabında da tekrar aynı konuya
dönmüş; yeni katmalar, görüşler ortaya
koymuş, daha sonra "İslâm Ansiklopedi -
si"nde yeniden ve daha bilimsel olarak ko -
nuyu derinliğine ve genişliğine işlemiştir.
Bundan sonra "Varlık Yayınları, arasında
benim, arasına birkaç yeni şiir de katarak
bastırdığım "Koroğlu - Dadaloğlu, eserim -
den başka konu üzerinde pek duran olmadı.
Şimdiye değin yapılan bu yayınlardan
sonra yeni şiirleri de yayınlanmadı. Ben
taradığım yüzlerce çöktükten yeni şiirlerini
bir araya toplayarak aşağıya alıyorum.
Bunların birazı varyanttır. Ötekiler
olarak basılıyor. Bazılarının da bağlamaları
daha önce çıkanlara benziyorsa da aynı şiir
değildir.

Şiirleri almadan önce küçük birkaç not

Suluk üstüne koyduk
Kalaylı güğümü
Ne zaman yapcağız Ali
Davullan düğünü

Saatler, derken günler geçer. Mâniler ,
türküler söylenir. Salıncaklarda sallanılır .
Harman yerinde alaylar, türküler söyliyerek
gelin almayı canlandırmakla, yine harman
yerinde karşılıklı dizilip koşmalar söylemek -
le, tabanca sesleriyle her yaşın kendine has
şenliklerini yapmakla son gün gelir. Bu güne
doym olmaz, son gün söylenmedik türkü ,
mâni kalmaz, son gün tabancalar mermile -
rini sonuna kadar boşaltır, son gün oynan -
madık oyun kalmaz, son gün çevreler sev -
gililere gider, son gün gül yağları, esanslar
sonuna kadar harcanır. Son günün sona er -
mesini hiç kimse istemez, istemez amma o
da sona erer. Kurban bayramı da biter. Ar -
tik akşam olmuştur, herkes gelecek bayra -
mın hasretini çekmeye başlar.

da vermek istiyorum. Aşık Ömer "Şair - nâ -
me"sinde Kör - Oğlu'ndan da şöylece söz
eder:

Kör - Oğlu çaldı perdesizce saz

Demek ki Aşık Ömer'den önce yaşayan
Kör - Oğlu, iyi saz çalıyormuş. Aynı za -
manda onun hakkında kullanılan "çalardı",
fiilinin zamanı, bize Aşık Ömer'den önce
yaşadığını göstermektedir. Şu halde, şair
Kör - Oğlu için ele geçen belgelere de uy -
maktadır. Bu belgelerde şair Kör-Oğlu'nun
XVI. yüzyılın sonlarında yaşadığını bildir -
mekte idi. Bu bakımdan Aşık Ömer'in şu
mısraı bu görüşü perçinlemektedir.

Son günlerde bir vesileyle Kars köyle -
rini incelerken, hikâye kahramanlarından
Kızır - Oğlu'nun adı ile anılan bir köye ras -
ladım. Bu bakımdan köylerimiz bir kere de
bu yönden bir araştırmaya tabi tutulursa iyi
sonuçlar alınması ve yeni ipuçları vermesi
mümkün olabilir, sanırım.

Aşağıya alınan yeni şiirlerin bazı yer -
leri okunamadı, Bundan başka bazı mısra -
ların ölçüleri de denk değildir. Olduğu gibi
vermeyi daha doğru bulduğumu belirtmek
isterim.

1

Üce dağlardan aşdım da geldim
Hayaline dutuşdum da geldim
Serimi sevdana saldım da geldim
Ayvazım bir danem, ben seni al-giderim
Dağlarda koyun güderim
Billâh kâr etmeden zarar mederim
Ayvazım bir danem nurum
Ayvazım bir danem, ben seni al-giderim
Ayvazım dükkânda gezer
Ala gözlerini süzer
Gelip geçenin bağrımı ezer
Ayvazım, bir danem, ben seni al-giderim
Bokçalarım yokdur açayım
Kemhalarım dürlü cabım (?)
Gücüm yetmez alayım kaçayım
Ayvazım bir danem, ben seni al-giderim

2

Derelerde biter söğüt
Anasından almış öğüt
Billah Araplar olur yiğit
Al Kır - Atımı, alma Ayvazımı

Kır - Ata vurdum haşayı
Denğime almam beyi, paşayı
Ayvaz doldur yaldızlı şişeyi
Ayvazım, bir danem, küçüğüm mey
doldur

Ayvazın geydiği ensiz dolama
Ayvaza durun selâma
Bir nur doğmuş âleme
Ayvaz göğsünü açdı sandım
Kör - Oğlu'nun dolusundan içen
Ak yüzünden kara seçen
Ayvaz imiş gelip geçen
Can bedenden uçtu sandım
(Bu türkü, ayrı üç türküden karışmış görünüyor.)

3

Kocaldım belim büküldü
Gözümün nuru döküldü
Seyfimim bendi söküldü
Kocaldım Ayvaz, pir oldum
Feleğin nolduğun bildim
Kâhice kâhice güldüm
Ben her şeyden arzum aldım
Kocaldım Ayvaz, pir oldum
bâde içirdim
Hasmı meydana kaçırdım
Yedi naldan ok geçirdim
Kocaldım Ayvaz, pir oldum
Kör - Oğlu der, yarım gelmez
Akan çeşmim yaşın silmez
Eski gençlik ele girmez
Kocaldım Ayvaz, pir oldum

- 4 -

Benden selâm olsun ağlara, beylere
Şlâsına gitmek ister Kör - Oğlu
Ala karlı, mor sümbüllü dağlara
Çıkup seyran etmek ister Kör - Oğlu
Ey ağalar, nedir bizim suçumuz
Uğrun uğrun döğüş bizim işimiz
Demirc - Oğlu, Köse Sefer üçümüz
İçimizde nam sahibi Kör - oğlu
Deryanın yüzünde yatan gemiler
Zârımdan da dağlar dışlar iniler
Dağında aslan gibi geyikler
Kurt avazlı, kaplan ünlü Kör - Oğlu
Adımı sorarsan Ruşen Ali
Döğüş görmiyeli del-öldüm deli
Sağ yanı Ayvaz, solu Beğ Veli
Feracesi merdaneli Kör - Oğlu

5

Meydan başında duranda
Çeküp bıyığım buranda

Dışlerim kamaşdıranda
İsterim pulat gemirem
Kır - At çıkup eşnende
Yaralamp deşnende
Kavga sesi eştende
İsterim dağlar yoğuram
Kör - Oğlu'yam, Yucalmışam
Nice beyden bac almışam
Yüz deseler kocalmışam
Güçüm var dağlar devirem

6

Selâm edin ağalara, beğlere
Düşmana merd gibi durmalım imiş
Safımızda koç yiğitler var iken
Döğüşü döğüşü ölmeli imiş
Süremedim kara günün yasını
Kâfir cellat ne bağıyon gözümü
Dutmalymış Han Ayyazın sözünü
Bu yıllık Tiflis'te kalmalı imiş
Tüketmedim kara günün gamını
Süremedim şu gönlümün demini
Üç gün oldu Kır - At yemez yemini
Kır - Attan habarı almalı imiş
Eğlenüp de ben ilimden kalmadım
Kılıç çeküp düşmanlara dalmadım
Azdur deyü hiç hesaba almadım
Az - çok her ne ise kirmalı imiş
Çamlıbel dağları buraya irak
Kör - Oğlun öldürene ister yürek
Şimdi Demirc - Oğlu yanında gerek
Keşke yanım sıra 'gelmeli imiş

7

Yüce dağların başında
Kar bir yana, kış bir yana
Titirer ağızım içinde
Dil bir yana, diş bir yana
Bahar olur, sular coşar
Yüce dağlardan, yol aşar
Bir gün olur ayrı düşer
Leş bir yana, baş bir yana
Nidelim Beğler nidelim
Baş kesüp kanlar dökelim
Ayvaza imdad gidelim
Üç bir yana, beş bir yana
Kocadım, belim büküldü
Tütünüm arşa dikildi
Gözümünden dolu döküldü
Kan bir yana, yan bir yana
Noldu koç Kör - Oğlu noldu
Akdı peymaneler döldü
Gördün düşman zorlu geldi
Ur bir yana, kaç bir yana

8

Üsküdardan seni aldım
Serimi kavgaya saldım
Çamlıbele yakın geldim
Ayvaz mey doldur, mey doldur
Arap at gider eşkinç
Eyle merhamet düşküne
Çamlıbellerin köşküne
Ayvaz mey doldur, mey doldur
Gideyim bundan yoluma
Sen saldım beni zuluma
Rahm -eyle öksüz kuluna
Ayvaz mey doldur, mey doldur
Giderim benim yolumdur
Zahman'ım benim ilimdir (1)
Kör - Oğlu senin kulundur
Ayvaz mey doldur, mey doldur

9

İki koçak bir meydana gelende
Yiğit derler arap attı koşana
Çarhaçlar birbirini bulunca
Yiğit atları yer bulmaz kaşana
Yiğit atm dorusundan, kırından
Şahbazların yahşısından, yeğinden
Koç yiğitler izin ister Beğinden
Düşmanına boz - kurt gibi boşana
Koç yiğit cıdasını kendi götürür
Kimin urur, kimisin de baturur
Kelle keser, aktarmasını götürür
Mayın derler ol mahalde şaşana
Kör - Oğlu der, ulu divan kurulsun
Çekilsün sancıklar, tuğlar yürüsün
Koç iğidin bunda adı sorulsun
Buna döğüş derler, beğ ne paşa ne

10

Taflulat (?) salıdan süzüldü inen
Üstü gümüş çullu kardaşım benim
Varmış dutmuş bir gelin Beğ iline
Üstü gümüş çullu dürdanem benim
Gümüş uyak urup esnedem derdim
Seni bir oivana belledem derdim
Ağlara, beğlere gösterem derdim
Üstü gümüş çullu dürdanem benim
İki selseli var eyi körüklü
Üstüne binenler ejder börtüklü
Son deminde kardaş gibi yürekti
Üstü gümüş çullu kardaşım benim
Altıdır, yedidir, sekizdir yaşı
Böyükdür gövdesi, güçükdür başı
Şah Hüseyin binen yerde kardaşı

(1) Zahman: yurt, sıra (XVII: yüzyıldan sonra kullanılmaz olmuştur)

Üstü gümüş çullu dürdanem benim
Kör - Oğlu der, görebilsem yüzünü
alsam silsem gözünü
Şam'da oynatmışlar, gördüm izini
Üstü gümüş çullu kardaşım benim

11

Ben bir Türkmen idim geldim yabandan
Haberini aldım ben bir çobandan
Beşyüz koyun verdim aldım babandan
Alın top başı tel yeşil ağlama
Vardım gördüm kumru gibi oturur
Ak elini kınalara batırır
Kır - At bizim ikimizi götürür
Başı turna telli Ayvaz ağlama
Geç gidelim barmandan yokarı
Akar leblerinin balı şekeri
Çökerse Ayvaz kahram çökeri
Alın top kâküllü yeşil ağlama
Gel Ayvazım bu dağlara gidelim
Bile ağlayalım bile gülelim
nehrinden murad alalım
Başı telli turnam Ayvaz ağlama
Geç gidelim harmardan berie
Yüreğimde yağ komayıp erieye
Şimdi anan baban gelir geriye
Başı telli turnam Ayvaz ağlama

12

İslâmbol'dan fermanın yazıldı
Koç yiğitler karşımıza dizildi
Tefek lead oldu, mertlik bozuldu
Eğri kılıç kunda paslanmalıdır.
Geç gidelim . . . dağma
El uralım koç yiğidin malına
Dini bütün arkadaşın yohuna
Serini meydana koymalıdır
Yiğit olan yiğit dönmez ölümünden
Muhannetin paym alır etinden
Kır - At köpüğünden insan kanından
Çizmeyile şalvar islanmalıdır
Senin gibi yiğit gelmez cihana
Bir dahi doğuramaz doğuran ana
Öyle kılıç vursam fena düşmana
Düşman kılıç ile uslanmalıdır.

NOT: M. Fahrettin Kırzioğlu'nun (Folklor Postası, sayı 18 ve 19. 1946) da çok değerli bir araştırması çıkmıştır. "Koroğlu - nun Şahsiyeti, adını taşıyan bu yazıda, Koroğlu destanının Safavi ve Osmanlılardan çok önceleri teşekkül ettiği tezi belgeleri ile gösterilmektedir. Bu önemli yazı görülmeden yapılacak araştırmalar eksik kalacaktır.

IV. HALK OYUNLARI BAYRAMI, 22 — 31 TEMMUZ 1960 DA İSTANBUL'DA YAPILIYOR

Yazarı: Bora HİNÇER

28 NİSAN

Küçük bir yara, o saf ahında,
Yüzünü toprağa dönmüş, yatıyor.
İrkünü güneşi asil kanında
Parlayan bir yiğit, sönmüş, batıyor.

Hürriyet uğrunda, en önde bayrak,
Meydandan meydana doğru koşarak,
Bütün genç umutlar, bütün bir kuşak,
Zulmün yumruğuna karşı çalıyor.

Gerçekten ölü mü toprakta yatan!
Böyle binlercesi dolu bir vatan.
Genç şehit! Milletin kalbi arkandan
Hürriyet, hürriyet diye atıyor.

Bu gece göklere bakan bir anne,
Yeni bir yıldızı, yörüngesine
Girerken görecek, kendi kendine
Diyecek: "Yavrumu hatırlatıyor.."

27 MAYIS

Bazı gün havayı kaplar bulutlar,
Alçalır, alçalır sema, çatlırsın.
Ya yağsın bir yağmur diye umutlar,
Ya rüzgâr dağıtsın diye patlırsın.

Ömrümüz işte o bulutlu gündü,
Gündüzün üzüntü, gece üzüntü,
Yatağa girersin; o zalim örtü,
Uyanır, gündüz de onu sırtlırsın.

Nihayet hürriyet ışığı vurdu,
Kara bulutların akını durdu,
İnsan haklarının ardında ordu,
Artık nefes alır ve rahatlırsın.

Bu sabah, milletim, neşeyle uyan,
Bir gerçek olmuştur geceki rüyan,
Ey şimdi sevinçten gülen, ağlayan,
Unutma! Bugünü her yıl kutlırsın.

Ahmet Kutsi TECER

Yapı ve Kredi Bankası Yayma Tesisi", geçen yılın bir kültür çalışması ve larda yurd oyunlarını her yıl da hiç görmediğimiz 28 Nisan olayları karşısında "Türk Halk Yıl ayrı ayrı bölgelerden yurd oyun topluluklarını" Orfi İdare ilan edilmiş. Yaşatma ve seçip onları, birer birer ta- nıtma yoluna girmişti. Bu denberi çalışılıyordu.

Bayramı gelecek yıla bırakılmıştı.

27 Mayıs zaferi üzerine, Tesis İdare Heyeti toplanarak, Bayrama bu sene yurdumuzun en güzel ve beğenilen topluluklarını getirtmeye ve bayramı yapmaya karar vermiştir. Gelecek yıldan itibaren İstanbul'a hiç gelmeyen halk oyunu topluluklarının getirilmesine ve ilim değerlerinin tesbitine devam olunacaktır.

Bu yıl yapılacak olan IV. Türk Halk Oyunları Bayramı, 22 Temmuz 1960 dan 31 Temmuz 1960 gününe kadar devam edecek ve İstanbul'da Açık Hava Tiyatrosunda yapılacaktır.

Bu sene Halk Oyunları Bayramı'na getirilmesine karar verilen halk oyunları toplulukları şunlardır:

Bursa, Balıkesir, Erzurum, Trabzon, Gaziantep, Silifke, Diyarbakır (Karakoyunlular), Ardahan, Muş, Ankara, Yozgat, Murguru. Bu halk oyunu topluluklarına ilâve olarak Konya Bozkır kasık oyununu topluluğunun da getirilmesi düşünülmektedir.

Bayram'ın bilhassa Ağustos ve Eylül aylarından önceye, Temmuz ayına alınmış olması, Açık Hava Tiyatrosu'nun soğuktan ve yağmurdan korkmaları da ayrıca sevindirmiş bulunmaktadır.

Türk Halk Oyunlarını Yaşatma ve Yayma Tesisi'nin başında bulunanları bu hayırlı ve parlak teşebbüslerinden dolayı bütün samimiyetimizle tebrik ederiz.

"Dördüncü Halk oyunları Bayramı"na katılacak olan Bursa Kılıç — Kalkan topluluğundan iki oyuncu çarpışırken

248

243

GAZİANTEP'DEN TÜRKÜ, GELENEK ve ATASÖZLERİ

Yazan: Enver Sadık KOÇAK

1 — Birkaç türkü:

Kırmızı gülleri bağlarlar deste,
Bağlayıp yollarlar gül yüzlü dosta,
Ben senin derdinden olmuşum hasta,
Acep ol gözleri mahmur uyur mu?
Kırmızı gülleri bağlarlar nari
Ben senin derdinden olmuşum zari
Geceler gelmezsin gündüz gel bari
Acep ol gözleri mahmur uyur mu?

*

Yarım çıkmış merdivenin başına,
Şavkı vurmuş hançerinin kaşına.
Yeni girmiş on üç, on dört yaşına,
Sevemedim el sevmesin doyunca
Yarım kurmuş yol üstüne çıkıncı,
Aydın havasile buker ipliği,
Anasının bir kınalı keklığı,
Saramadım el sarmasın doyunca.

*

Bahçe duvarımı aştim
Tomurcuk gülleri seçtim
Yandım, ateşlere düştüm
Aşkın değil mi değil mi,
Sadıkın değil mi, değil mi?
Mahramaya koydum kiraz.
Kimi aldır, kimi beyaz,
Sevdiğimin adı Binnaz,
Aşkın değil mi, değil mi?
Sadıkın değil mi, değil mi?

2 — Garip bir âdet :

Bir evin direklerini "ye, iç, hiç," diye sa-
yarlar, birinci direkten "ye," diye başlarlar;
son direk "iç," diye biterse o ev uğurlu sa-
yılır, son direk "hiç," diye biterse o ev de
uğursuz farzedilir. Penceresinden kapısı gö-
rünen ev için de "uğurlu ev," denilir.

3 — Gaziantep'te kullanılan atasözlerin -
den bazıları:

- Bostandan dışarı kabak, adamdan dışarı debbağ.
- Tok karnına dokuz topak (köfte)
- Arasada dilenir, Kale altında zekât verir.
- Pat dedi para gitti (oyuncak tabanalar hakkında)
- El dediğini indi gitti, peynir ekmek yendi gitti.
- Elin sözü, damın tozu.

- Altı hâlî, üstü zillî, kesilir mi elin dili.
- Kel kız teyzesinin saçıyla öğündür.
- Yılan ile köseyi bir çuvala koymuşlar, yılan "köse beni sokuyor," diye bağırır.
- Aykakabı dar gelirse atarım, bol gelirse giyerim.
- Kocam iyi diyenin, çarşafı kaşıklıkta, pabucu eşiklikte.
- Komşu beni var sever, kocam beni sağ sever.
- Kapıyı kapatırsın, el sözü dışarıda kalır.
- Kız dediğin kapı şakşaksı, gelen çalar, giden çalar.
- Kız gölgesi, koz gölgesi, söğüt gölgesi, yiğit gölgesi; dut gölgesi, it gölgesi; nar gölgesi, yâr gölgesi; kavak gölgesi, savak gölgesi.
- Dost dosta bağ bağışlamaz, doğru yol gösterir.
- İl kapısı adamı ibriğin büyük ağzından koyar, küçük ağzından çeker.
- El kapısı , hekim kapısı.
- Dünya tadı bal tadı,
Dünya beni aldadı,
Altına ağu koymuş,
Üstüne bir bal tadı.
- Dünya dediğin bir dilim kuyruk, aşk olsun yiylene.
- Dünya dediğin bir sivri külâh, o bir rakır, öteki giyer.
- İndir çıkar dünyası.
- Kayırmaz Kadı efendi, kapıyı ört de gel.

4 — Gaziantep'te mahalle adları :

Kazaz, Çukur, Gergicen, Paçavra, Kızıl -
camescit, Tilkili, Karacalı, Eyupoğlu, İlkan,
Tıslakı, Tesahcı, Kabaşakal, Karasakal, Şar-
kiyan, Kurbu şarkıyan, Habik zemyan, Ha-
bik müslüman, Muzellef, Senkinakkaş, Sen-
kitavi, İbnişükr, Kunbu İbnişükr, Kayacık,
Kurbu kayacık, Bey, Şeyh Can, Alaybeyi,
Tarlaiyatık, Tarlayicedit, Kurbu zincirli,
Suya batmaz, Soburcu, Hacı Vehap, Yalnız
hane, Senki Hoşkadem, Devenciler, Cevizlice,
Kurbu cevizlice, Boyacı, Kanalıcı, Kozanlı,
Kurbu Kozanlı, Kocaoğlan, Tövbe, İmam
bolüki, Bostancı, Kurbu Bostancı, Kılıçoğlu,

ELMALI'DA BİLMECELER

— 2 —

Yazan: Hüsnü YILDIZ

- 71 — Kot kaşık duvara yapışık.
Çözüm : Kulak
- 72 — Kapı arkasında köle.
Çözüm: Süpürge
- 73 — Küçücük mezer, dünyayı gezer.
Çözüm: Ayakkabı
- 74 — Melemez melemez ateş başına gelemez.
Çözüm: Yağ
- 75 — Orman içinde sakar eşek.
Çözüm: Odun kesintisi
- 76 — Öte tay oturur; biri kalkar biri oturur.
Çözüm: Terazî
- 77 — Pişirirsen aş olur, pişirmezsene kuş olur.
Çözüm: Yumurta
- 78 — Soktum kabardı çektim geberdi.
Çözüm: Kahve
- 79 — Soktum yaşardı, çektim kurudu.
Çözüm: Su kovası
- 80 — Su içinde yağlı küp.
Çözüm: Sulu gübre
- 81 — Sıra sıra söğütler, birbirini öğütler.
Çözüm: Diş
- Akyol, Şehreküstü, Dökmeçi, Hacı Halil Yahşi, Hızırçavuş, Kepenek, Gülşan, Kür-
ünciyan, Karamaraz, Emindede, Nerkesha-
ne, Yaprak, Alınacı, Kunbu 'Ali Nacar,
Tekin, Tatar, Reyhan, Musullu, Ahmet Çe-
lebi, Cabi, Kebkeb, Çakmak, Boyahane .
Burada tesbit edilen yetmiş iki mahalle
adıdır. Halbuki Gaziantep'te seksen mahalle
vardır. Geri kalan mahallenin adlarını hatırlayamadım.
- 5 — Gaziantep çamileri :
Ömeriye, Hüseyin paşa, Karagöz, Kara-
tarla, Hacı Nasır, Tekke, Pazar, Ağa, Esen-
bey, Ahmet Çelebi, Yenicami, Boyacı; Şeyh
Ömer, Ali Nacar, Küçük Debbağhane,
Hamam damı, Bostancı, Akyol, Çınarlı, Eyüp
oğlu, Mehmet Paşa, Alaybeyi, Yazıcı, Ke-
sik minare, Handaniye, İki şerefeli, Mu-
şullu, Tahtani, Alâüddeve, Şeyh.
- 6 — Gaziantep hamamları:
Küçükpaşa, Büyükpaşa, Naib, Küçük
debbağhane, Pazar, İkikapılı, Tefah, Eski
hamam, Nakip, Şeyh, Hüseyin Paşa, Key-
van, Dutlu hamam.
- 82 — Tet dedim met dedim kapı eşigi-
ne yat dedim.
Çözüm: Süpürge
- 83 — Tıp demeden çalı dibini dolaşır.
Çözüm: Dumlu (sis)
- 84 — Tepede bey oturur, yüreğinde yağ oturur.
Çözüm: Ceviz
- 85 — Tıp demeden kuyuya düşer.
Çözüm: Pamuk
- 86 — Taştan taşta gök çıkı
Çözüm: Keklik
- 87 — Taş başında kartal döğüşür.
Çözüm: Çamaşır
- 88 — Uzundur Zurnaya benzer, katkattır
yufkaya benzer, tel teldir kadayıfe benzer.
Çözüm: Mısır
- 89 — Uzun uzun uzalar, Ot içinde buzalar.
Çözüm: Angurya
- 90 — Uzundur kuyu, soğuktur suyu.
Çözüm: Tüfek
- 91 — Üçyüz altmış altı leykek, on iki yu-
vası, kırksekiz yumurtası, İki yavrusu var.
Çözüm: 1 yıl, 12 ay, 48 hafta, 2 bayram
- 92 — Varma güzel yanma on parmağın
kan olur.
Çözüm: Nar
- 93 — Yakada yarım alacak, içinde fındık
bulacak.
Çözüm: Yay
- 94 — Yer altında yağlı kaşık.
Çözüm: Yılan
- 95 — Yassı yatar, söhü sürter.
Çözüm: Senit, oklava
- 96 — Yer altında kara çömlek.
Çözüm: Turp
- 97 — Yer altında uzun değnek
Çözüm: Havuç
- 98 — Yol üstünde kitli sandık.
Çözüm: Mezar
- 99 — Yedi delikli tokmak bunu bilmiyen
ahmak.
Çözüm: Kafa
- 100 — Yerde çıkar köktü topak .
Çözüm: Sümbül
- 101 — Yerde bitmedi, gökte bitmedi Al-
lah emretmedi.
Çözüm: Yalan

DIYARBAKIR'IN DICLE İLÇESİNDEN TÜRKÜLER

Yazan: Ö. Yüksel DEMİR

Diyarbakır; türküler, maniler, destanlar diyarındır. Dağı taşı türkü söyler. "Mardin Kapı" türküsüyle karşılar sizi..

"Mardin kapı sen olur
Dibi değirmen olur
Buralarda yâr seven
Mutlaka verem olur."
Bu türkü "Dağ Kapı" ya kadar sürer.

Bırakın Diyarbakır'ı kendi halinde. Ergani'ye bakır rengine doğru uzanın. Sonra yönünüzü doğuya çevirin. Şeyh Said isyanına meydan olan dağların kayalıkları arasında yemyeşil bir yer göreceksiniz. Burası Diyarbakır'ın Dicle kazasıdır. Önce kırmızı kiremitli memur evleri karşılar sizi. Sonra iki kitap büyüklüğünde pencereleriyle toprak evler.

Kazaya girince, iki sıralı minya-tür kahvelerin içinde kırıtlama çay için adamlar görürsünüz. Dostça selâmlarlar sizi. "Başımın, gözünün üstüne gelmişindir onun." Toprak rengi, gergin yüzleriyle mor mor bakarlar size. Sıcak sıcak bakarlar. Hâtıralar sorulduktan, kırıtlama çaylar içildikten sonra dertleşirsiniz. Efkârlanırlar. Bir tür küye başlarlar. Kaptırır gidersiz ken dinizi bu yanık, dost sese..

İşte size Dicle'den türküler:

DIYARBAKIR YOLU

Diyarbakır'ın yolu
Hem kar yağar hem dolu
Beni yârdan ayıran,
Diyarbakır doktoru.

Diyarbakır dört yoldur
Biri sağ biri soldur
Sağına kurban olan
Yârın gittiği yoldur.

Kaynar kazan taşmaz mı?
Yâr buradan kaçmaz mı?
Merak etme sevdiğim
Ayrılan kavuşmaz mı

SERBET SENİN DUDAĞINDA

Serbet senin dudağında dilinde
Emeklerim kaldı ince belinde

Çok günâh işledim inkâr eğlemen
Günâh bende değil sendedir sende..
Konma bülbül konma dalm yok benim
Sinemde saracak halımı yok benim
Çok günâh işledim inkâr eğlemen
Günâh bende değil sendedir sende..
Konma bülbül, konma bizim dallara
Yarım duyar ise diğer yollara
Çok günâh işledim inkâr eğlemen
Günâh bende değil sendedir sende..
Konma bülbül konma nergiz dalma
Vurur da öldürür bir yâr uğruna
Çok günâh işledim inkâr eğlemen
Günâh bende değil sendedir sende..

MARDİN KAPI

Mardin kapı sen olur
Dibi değirmen olur
Buralarda yâr seven
Mutlaka verem olur .
Dağ Kapı'nın taşları
Arıudun ağaçları
Ben bugün yâri gördüm
Kivir kivir saçları
Urfa Kapı başlıdır.
Yarım Koçdağlıdır (1)
Ben yârime kıyamam
Yarım ufak çağlıdır.

LO LO

Başındaki puşu mudur?
Diyarbakır işi midir
Al yarıta dış yararı
O da sarhoş işi midir
Ezmemeyenin üzmemeyenin
Yâr bulunmaz gezmemeyenin
Mezaramı kızlar kazın
Gümüş saplı kazmayenin
Sandığımı açamadım
Çihezimi saçamadım
Bana yârdan geç diyorlar
Yâr tatlıdır geçemedim
Çayır ince biçemedim
Sular soğuk içemedim
Yazık oldu gençliğime
Bir kız alıp kaçamadım.

(1) Koçdağlıdır: Bu bir köy adıdır.
Kocadağlıdır, olması gerekir.

Saz Şairleri :

BAYBURTLU CELALİ'NİN ŞİİRLERİ

- IV -

Yazan: Hikmet DİZDAROĞLU

- 11 - (1)

- Düğün gecesi karısına -

Sunam hangi bağın hayva (2) nar'ısın
Bahçeler rûmânî (3) sen safa geldin
Nergis-i bülbülün gül - ensârsın (4)
Gönlümün gülşeni (5) sen safa geldin
Revan ehli misin Nahçıvanlı mı
Karabağlı mısın Dağistanlı mı ?
Semerkant Kandehar Bedahşanlı mı ?
Gürcistan reyhanı sen safa geldin

Bir hâb-i gaflette Üçler Yediler
Seni bana hekim cerrah dediler
Yaram göz göz olmuş bir tabîp diler
Derdimin derman sen safa geldin
Üç harf beş noktadan (6) aldık hesabı
Seni bana yazmış ezel kitabı
Şimdengeri kaldır yüzen nikabı
Hanemiz erkân sen safa geldin.
Bâdeler nûş etmiş ehl-i dil'im ben
Şattülarap Fırat Dicle nehr-i Nil'im ben
Kimse bilmez böyle tabak-gül'üm (7) ben
Bağımız bağmanı (8) sen safa geldin.
Sakla CELALİ'yi gevher taş gibi
Altın tasta od görmemiş aş (9) gibi
Parmagında Hatem yüzük kaş (1) gibi
Kurban edim (10) canı yâr safa geldin

- 12 - (11)

Vardım seyran ettim Hanzer elini
Al döşenmiş şen konağı beylerin
Dudusu kumrusu firkatli öter
Müzeyyendir bahçe bağı beylerin

- 13 -

Ne güzel naksetmiş Nakkaş-ı Billâh (12)
Dolaşmış Allem-el-esmâ'ya zülfün (13)
Şevket ü şamna tebarekâllah

IX. TÜRK DİL KURULTAYI

IX. Türk Dil Kurultayı 11 - 16 Tem-
muz 1960 tarihleri arasında Ankara'da
Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Kon-
ferans salonunda toplanacaktır.
Kurultay, Genel Kurul ve ayrıca
Derleme - Tarama, Sözlük, Terim, Gra-
mer, Yayın, Hesap ve Bütçe, Tüzük Ko-
misyonları halinde çalışma yapacaktır.

Karışım Nüsha-i Kübra'ya (14) zülfün (15)
Kaşların bend etmiş sems ü kameri (16)
Mağripten mezrika çekmiş kemeri
Gözlerin her teki zulmet feneri
Şem' tutmuş berattan Ley'lâ'ya zülfün
"Nefetu min rûhi" (17) dediği demde
Hüsnün pertevini gördüm âdemde
CELALİ kalmıştı ketm-i ademde (18)
El etti getirdi dünyaya zülfün (19)

(1) Bu koşma, daha önce, beş kıta olarak yayımlanmıştır. (Şinasi Özden, Gerçek Aşık-lardan Celâli, Ülkü, yeni seri, nu. 62). Fa-kât bizimki ile aralarında bazı farklar var-dır.

(2) Hayva: Avya.

(3) Rûmân: Nar.

(4) Gül - ensâr: Böyle bir kelime yoktur.

"nisar"dan bozma olmalı.

(5) Gülşan: Gül bahçesi.

(6) Üç harf beş nokta: Arap harfleriyle "aşk".

(7) Tabak - gül: İri katmer gül.

(8) Bağman: Bağban, bahçevan.

(9) - Od görmemiş aş: (Mecazen) Bal.

(10) Edim: Edeyim.

(11) Yalnız ilk kıtası tesbit edilebilen bu koşma, eski Gümüşhane Milletvekili Ekrem Ocaklı'nın, Hanzer köyü beylerinden olan dedesi için söylenmiştir.

(12) Veya: Yed-i hame yazmış Nakkaş-ı Billâh

(13) Allem-el-esmâ = Ve allem - esmâc külleha" âyetine telmih. Anlamı: "Tanrı, Hazret-i Âdem'e isimlerin hepsini öğretti.. (Yâni varlıkları tanıttı.)

(14) Nüsha-i Kübra: Tasavvuf dilinde "insan, demektir.

(15) Veya: Karışım âyet-ül-kübra'ya zül-fün. Âyet-ül-kübra: İnsan.

(16) Veya: Arş'ı, Kürs'ü, Levh u Kalem'i.

(17) "Ve nefetu min rûhi" âyetine tel-mih. Hazret-i Âdem'le ilgili olan bu âyetin anlamı şudur: "Biz ruhumuzdan sana üfle-dik."

(18) Veya: Celâli kalmışım ketm-i âdem-de

(19) Veya: El atıp getirdi dünyaya zülfün.

SEFERHİSAR ORTA OYUNLARI

- V -

Yazan: M. Necati ÖZSU

"AYI" ORTA OYUNU: Yurdu-
muzda Ayı oynatıcılarını bilmiyen yok-
tur. Daha çok köylerimizde dolaşarak
gösteriler yapan bu gibi kişiler, geçim-
lerini bununla sağlamaktadırlar. Böyle
olmasına karşılık, biri çıkıpta, ben
şu hayvancığın daha hünerli yetiştire-
yim dememiştir. Biri ne öğretmiş ise
diğeri de aynı şeyi tekrarlamış, böy-
lece gösteriler; çobanlar nasıl kaval ça-
lar, koca karılar nasıl yürür, kızlar oğ-
lanlardan nasıl kaçır gibi türleri geç-
memiş bulunmaktadırlar.

Bu elbette bir hayvancık, diğeri de
elinde sopası, defıyla bir ayı oynatıcı-
sıdır. Gösteriler bu gibi türleri aşma-
yınca, bir defa gören için tekrarı tat-
sız olur. Ama bu, bir kişi gecesi yarıya
bölünürken, fırtına pencere kıymıkla-
rında vızıldadığı sıra, Fatma halanın
odasına toplandığımızda zömbüldiyerek
kargımıza çıkarsa elbette şaşacak, kor-
kacak, belki de çığlığı basacakızdır.

Oyun, her evde bulunabilecek bir-
kaç posteki, bir çift terlikle yapılabil-
ir. Fakat kara Ayı yapmak daha il-
ginç olduğu için bir de siyah tülbenç
aranyor. Postekiler iyice sırta sarıldık-
tan sonra, tülbenç yüze, terlikler de
kulak yerine kafaya bağlanarak Ayı
hazırlanmış oluyor. Erkek giysisi (el-
bisesi) giyen bir kadın eline bir değnik
ile def alarak "haydi koca oğlan" diye
hazırlanan ayıyı ortaya çektiymişdi "ge-
be kadınların sıpayı atması işten bile
değil".

Oyun çok kerreler çocukların çığ-
lıkları ile yarıda bırakılmağa zorumlu
kalır. Çünkü hazırlanan Ayı gerçek a-
yıdan ayırt edilmeyecek kadar farksız
olur.

"KIZ KAÇIRMA" ORTA OYUNU:
Bu oyunda darılıp gücenenler, birbirle-
riyle kavga edenler, hatta kafalarını
yaranlar bilirim. Ama gene de oyun
arasına oynanmaktan geri kalmaz.

Köylerde malum, kimin kızını kim
istemmiş, kimin kızını kim seviyor, kim
kimin kızını çalayım demiş, bunu her-

kes bilir. Oyuna başlamadan önce bu
gibi kızlardan biri, oyunu oynayacak
kişiler tarafından belenir. Ayı bir o-
daya geçerek, erkek giysisi (elbisesi)
giyer, yüzlerine post derilerden büyük,
evlerde bulunabilecek karalardan kaş,
göz yapmak suretiyle karalardan kaş,
ellerine sopa, ekmek bıçağı, bu-
lunursa - sıkılı olmayan - av tü-
feklerinden alarak toplumun bulundu-
ğu odaya dalarlar. Belledikleri kızı ya-
kaladıkları zaman çığırışın başlar. İşin
şaka olduğu anlaşılırsa, durum kolayca
tatlıya bağlanır; Ama anlaşılmaz, o-
yunu yapanların da iyiden muziplikleri
üzerlerindeyse, işte iş o vakit çığırından
çıkır. Eğer kız veya anası gaddar bir
kadın ise, aman - zaman demeğe kal-
madan elindeki kirmanı saldıranların
birisinin kafasına ekler. İşte o zaman
da ayıklı pirincin taşını...

Bunun için, eskiden olmuş çirkin o-
laylar gözününe alınarak, yavaşça belle-
nilen kıza iş çitlatılırsa oyun daha tat-
lıya bağlanmış oluyor.

"BACI, BACI" OYUNU: İki kişi tara-
fından oynanan bir oyundur. Oyunda
hiçbir eşyaya lüzum yoktur. Yalnız
en önemli şey, kız rolünü oynayacak
kişinin güzel sesli ve oyunun ağıdının
ezgisini iyi bilmesidir. Eğer böyle o-
lursa, oyun seyirciler üzerinde daha
çok etki bırakır.

Köylerde, pek bu işi herkes ba-
şaramıyacağı için, bu oyunu oynayan
kişiler bilinen bir durumdadır. Dilenil-
diği zaman toplumun ortasına gelirler.

Konu şudur: Kız bir delikanlıyı çıl-
gınca sevmekte, bir komşu baciya ha-
berini sormaktadır. Bacı da lâtife ola-
rak yalan söylemekte ve kızcağızı ağ-
latmaktadır. Fakat sonunda doğruyu
söylemekten kendini alamaz.

Kız, yere diz çökerek ağlamağa
başlar ve hicuruklar arasında baciya
sorar :

- Gittin mi — Gittim.
- Gördün mü? — Gördüm.
- Yardan ne haber? — Sözü kesilmiş.

Bir Cönk'ten :

YER İLE GÖK DESTANI

Yazan: Hayri AKYÜZ

Şebinkarahisar'da bulunup el-
an yedimde olan eski bir mecmuadan
alınmıştır. Destanda da açıkladığı
veçhile yazanın adı (Sadi) olup ede-
biyat âleminin tanıdığı Sadi ile bir mî-
nasebeti olup olmadığı üzerinde dur-
muş değilim.

Kulak verin yerin göğün cengine
Gök yere der bu gün fırsat benimdir.
Yer dedi kendini salma engine
Kalbi derunumda izzet benimdir.

Gök dedi yakını şimdi tutarım.
Bedenlerin birbirine katarım.
Hışma gelüp bir yıldırım atarım.
Top ve tüfenk darbi şiddet benimdir.
Yer dedi sıtk ile sığındım hu.. ya
Bilmez misin yardımcıdır doğruya
Attığın yıldırım gark olur suya
Bunca ulu derya kudret benimdir.

Gök dedi bunu sen misin söyliyen
Kudreti ağzam'ına dalup boylıyan
Bilmez misin seni ihya eyliyen
Bunca vakit yağın rahmet benimdir.

Yer dedi gayretin cümle güderler
Mağruptan maşruk'tan arzu çekerler
Bunca haccac gelüp tavaf ederler
Kâbe-i ulyada hayrat benimdir.

Gök dedi sözüme izlam olursun
Alçaktasın yine mağrur olursun,

Bukez bu cevabı alan kız, daha içli
ağhyarak ağda başlar :

Hey... dağ güller dağı
Gül değil Bülbüller dağı
Bir saat yarı görmezsem
Yakarım dağı taşı

Bu ağıdın çok yanık, içli bir ezgisi
vardır. İmkân olsaydı da buracığa no-
tasını da yazabilseydim. Zaten oyunu
da ölümsüz yapan bu noktadır.

Oyun, aynı sorulara "nişan oluyor,
nikâh oluyor, düğünü oluyor" diye ce-
vap vererek ve kız da ağıdını söyleye-
rek sonuç bulurken, son sorusuna ba-
cı: "Yar senin olmuş" şeklinde cevap
verince kız deli gibi sevinerek hem a-
ğıdını söyler, hem de oynamaya başlar.
Oyun da bu şekilde sonuç bulur.

Ben olmasam karanlıkta kalırsın.
Ay, güneş, burçla saat benimdir.
Yer dedi daima aksine dönme
Yüksektesin diye sakın öğünme
Yıkılıp sonunda üstüme inme
Evvvel ve ahır kuvvet benimdir.
Gök dedi kaddini keman eylerim.
Yakup yıkup seni viran eylerim.
Ruzgâr ile tozu duman eylerim.
Karabulut çehre-i heybet benimdir.

Yer dedi minşerri - şeytanırracım
Verir muradım gafurur rahim.
Yaz gelince dağlar olur fiza-hım
Dürlü renk ve çiçek ziyet benimdir.
Gök dedi sözlerin cümle geridir.
Çiçeklerin başı nurum teridir.
Biri isyan biri sefa yeridir.
Yedi tamu berezi cennet benimdir.

Yer dedi gerdiler elest nermine
Aşkın ateşini salup cismine
Evlîyalar enbiyalar ismine
Dillerde okunan ayet benimdir.

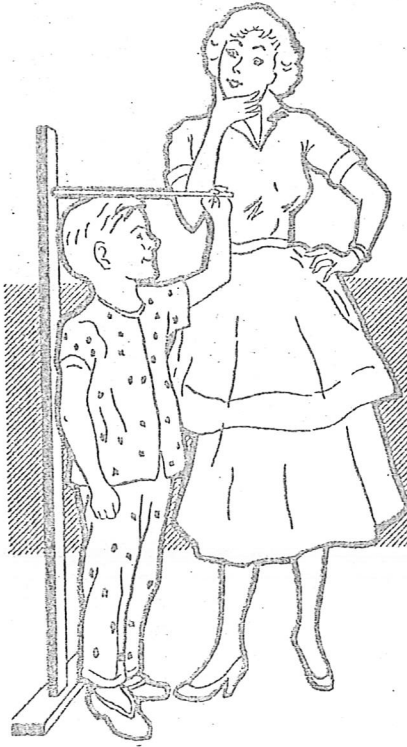
Gök dedi bu cengin ötesi fena
İtaat eyle gel Ulü fermana
Aşıkâre okunur sığın hakkıyan
Yedi bin bu kadar hikmet benimdir.

Yer dedi benliği edersin her bar
Elestü bezminde tekrar be tekrar
Sarı öküzü geç balığa kadar
İnsü cin şah-ı devlet benimdir.

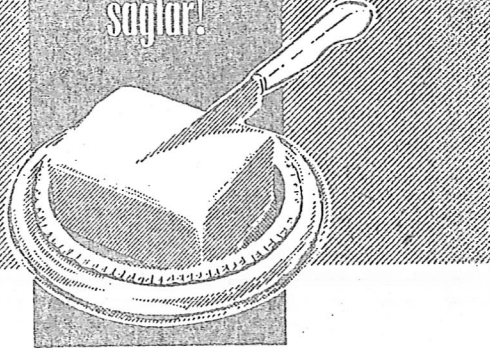
Gök dedi gelmezsin niçin aşağıdan
Bir sen misin bu meydana taş atan
Üç bin beşyüz yıllık yolu kuşatan
Bunca melâikler ümmet benimdir.

Yer dedi ikimiz ol vaktü zaman
Künfeyekün' eyler Hazreti Süleyman
Ruzi cezalarda derdime derman
Şefaata madeni şevket benimdir.

Gök dedi cümlelerin sahibi Halli
Vaktü zaman olur gör hükmü nazil
Emr edüp calınca sur-u İsrâfil
Bilürüm olzaman töhmet benimdir.
Sadi-ya aşk ile hayli yarıştı
Yer ile gök birbirine karıştı
Evvvelâ cenk edüp sonra barıştı
Ara yerde derdi mihnet benimdir.

Sana
çocuklarımızın
gelişmesini
sağlar!

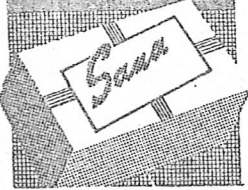
GRAFİKA

Çocukların, büyüme çağında, çabuk yorulduklarını ve zayıf düşüklerini sık sık unutturuz.

Besleyici kıymeti yüksek, A ve D vitaminleri bol olan SANA ile çocuklar daima kilodan ve boydan kazanırlar.

Sabah, akşam onlara bol SANA sürülmüş ekmek yediriniz.
Çocuklar SANA'da çok sevdikleri nefis tad ve tazeliği daima bulurlar.

Sana

*Çocuklarınıza bol Sana:
ucuzdur,
gelişmeleri için elzemdir.*

260

TÜRK FOLKLOR ARAŞTIRMALARI

TEMMUZ 1960

İÇİNDEKİLER

"ESKİ TÜRKLERDE DRAM SANATI" Mahmut B. GAZİMİHAL
MUĞLADA ADLARLA İLGİLİ İNANMALAR M. Cavit AKER
KONYADA KADIN GIYIMLARI Mehmet ÖNDER
ÖZİL VE DİLİMİZDE BANKNOT Fahi AKÇIN
NASREDDİN HOCA BIBLIYOĞRAFYASI Cahit ÖZTELLİ
NADİR SELÇUK (BATTAL EMRE) (Son) H. Nezihi OKAY
DÖRDÜNCÜ HALK OYUNLARI BAYRAMI İhsan HİNCER
MALATYALI ŞEHİT M. TURAN'IN ANASINA AĞIT E. K. ÇAĞLAR
HALK DİLİNDE YÜZ DEYİMLERİ İsmet Zeki EYÜBOĞLU
BİR İSTANBUL MASALI: DÜZENCİ KADIN Nermin YUNUSOĞLU
SIZMA KÖYÜ DEYİŞLERİ Seyit KÜÇÜKBEZİRCİ
ELMALI MÂNİLERİ Elifnü YILDIZ
ARTVİN FOLK DANSLARI GECESİ — ORDUYA ŞÜKRAN GÜNÜ
TÜRK DİL KURULTAYI — DERGHİMİZ ONBİR YAŞINI DOLDURDU
BİZE GELEN KİTAPLAR.

SAYI: 132

KURUŞ: 50

İSTANBUL'DA AYDA BİR DEFA ÇIKAR HALK KÜLTÜRÜ DERGİSİ

261

